

Den Haag

Jaarverslag Haags Gemeentearchief

2019 Gemeentearchief Leidschendam-Voorburg

Nederlands Muziek Instituut

Wat gebeurde er in 2019?

De nieuwe website van het Haags Gemeentearchief (HGA), inclusief de nieuw vormgegeven Beeldbank, ging online. Veel archieven kwamen digitaal toegankelijk, niet alleen door het populaire 'Digitaliseren op Verzoek', maar ook omdat er een extra inspanning is geleverd om zoveel mogelijk archieven van een beschrijving te voorzien. In de tweede helft van het jaar werd gestart met de filmreeks 'Ik was erbij'. Een serie korte films, waarbij historisch beeldmateriaal wordt getoond en ooggetuigen van toen aan het woord komen. De serie is te zien op de website van het HGA. Het geactualiseerde collectieplan werd afgerond en een nieuw vrijwilligersbeleid opgezet. In het Atrium en in De Galerij werd het publiek getraakteerd op een gevarieerd tentoonstellingsaanbod. De jaarlijkse Dag van de Haagse Geschiedenis was weer een enorm succes. Dit jaar stonden alle activiteiten op het Plein in het teken van 'de Gouden Eeuw'. In dit jaarverslag treft u de belangrijkste hoogtepunten van het afgelopen jaar aan. Daarnaast vonden natuurlijk ook alle reguliere taken die bij ons archief horen in 2019 doorgang.

Publiek

Archieven

Collecties

En verder

'Digitaliseren op verzoek' werd ook in 2019 goed gevonden. Er kwamen ca. **1.250** aanvragen binnen, hiervoor werden 342.095 scans gemaakt.

Ter vergelijking:

2015: 1.066 aanvragen

2016: 1.058 aanvragen

2017: 1.068 aanvragen

2018: 1.624 aanvragen

In mei 2019 bereikten we de mijlpaal van **2 miljoen scans**. Eind 2019 staat het totaal op ruim 2,3 miljoen scans.

In de Kwaliteitsmonitor Dienstverlening Archieven ontvingen wij een waardingscijfer van een **7,6**. Daarmee scoren we beter dan bij de vorige monitor, waarbij we een **7,2** scoorden. In deze monitor steeg het bezoek aan onze website ruim boven het gemiddelde

58% van onze bezoekers gaf ons gemiddeld het rapportcijfer 8. Voor het gebruik van de sociale media kregen we ook een 7,6. De hulpvaardigheid, vriendelijkheid en deskundigheid scoorden mooi, met een 8,1. Het merendeel van onze bezoekers communiceert bij voorkeur via e-mail. Verbeterpunten zijn er ook. Slechts een beperkt deel van onze bezoekers (14%) maakt gebruik van onze sociale media, waarbij Facebook het beste scoort. Alleen de kwaliteit van de apparatuur en de informatie over hoe klachten kunnen worden gemeld eindigde onder de 7.

Dit jaar maakten we naast twitter ook intensief gebruik van andere sociale media:

Aantal volgers op onze facebookposts:
578

Aantal volgers/bereik op twitter:
408 / 48.263

Aantal volgers/likes/bereik op instagram:
545 / 763

Ook plaatsen we in de tweede helft van 2019 drie filmpjes op YouTube en op onze eigen website. Tevens start van de serie: 'Ik was er bij. Verhalen uit de Stad':

1. Brand Kunsten & Wetenschap;
2. Speeltuin Drievliet;
3. Beren op het Binnenhof.

De vernieuwde website, inclusief de beeldbank, van het Haags Gemeentearchief mocht zich in 2019 in **106.000** bezoekers verheugen.

www.haagsgemeentearchief.nl

De studiezaal ontving opnieuw een groot aantal bezoekers en onderzoekers

Er kwamen 2.812 Bezoekers, die zowel voor de archieven en bibliotheekcollecties van de gemeenten Den Haag als Leidschendam-Voorburg kwamen. Nog eens 294 bezoekers kwamen speciaal voor de archieven en bibliotheek van het Nederlands Muziekinstituut. Er werden in totaal 7.609 aanvragen voor het inzien van archiefstukken en bibliotheek-publicaties verwerkt. Er zijn 668 brieven/mails met vragen voor het HGA en GALV beantwoord. Het Nederlands Muziekinstituut beantwoorde er 367. Ook de collectiebeheerders beantwoordden weer veel (informatie)vragen en handelden de vele reacties die via de website binnenkwamen af.

> 10.000
bezoekers

Nicolette Faber Wittenberg, Standbeeld Willem van Oranje op het Plein, 2019

De Dag van de Haagse Geschiedenis stond in het teken van Goud

Op zaterdag 13 april 2019 kwamen weer vele bezoekers op dit historische festijn af, dat dit jaar was geïnspireerd op het landelijk themajaar 'Rembrandt en de Gouden Eeuw'. Hoogtepunt was het oog in oog kunnen staan met Willem van Oranje en het hondje aan zijn voeten, midden op het Plein. Uiteraard was er ook voor kinderen het nodige te doen en te ontdekken. De Gouden dag van de Haagse Geschiedenis werd door ruim 10.000 volwassenen en kinderen bezocht. Het Haags Seniorenjournaal maakte filmbeelden voor diegenen die niet naar het Plein toe konden komen.

De lunch-, middag- en avondlezingen bleven bijzonder populair

Het aantal bezoekers aan de lezingen stijgt nog steeds. Naast alle publiciteit rond het lezingenprogramma, is dat ook het gevolg van positieve mond tot mond reclame. Een greep uit de lezingen met meer dan 100 bezoekers:

- 'De Haagse grachtengordel'. Kees Stal (171 bezoekers);
- 'Nieuwe Haagse School-architectuur'. Marcel Teunissen (217 bezoekers);
- 'Hoe komt Floris I aan zijn naam'. Ronald van der Spiegel (117 bezoekers);
- 'Roaring Twenties & Streamline Thirties – Art Déco in Den Haag'. Reinier Horjus (204 bezoekers).

In en vanuit de Historische Informatiepunten werd een scala aan activiteiten georganiseerd

Vanwege het Rembrandtjaar bezochten 320 Hagenaars uit alle stadsdelen vanuit de Historische Informatiepunten (HIP's) het Mauritshuis. Er werden kinderworkshops in dit thema (goudgalon) er gehouden en extra lezingen georganiseerd. Vanwege 100 jaar Algemeen Kiesrecht werden 340 Hagenaars in de gelegenheid gesteld om de Tweede Kamer en de tentoonstelling hierover in het Atrium van het Stadhuis te bezoeken.

Archieven

Archief inclusief

Het HGA is gestart met 'Archief inclusief!'. Een project met als doel; 'het betrekken van gemeenschappen die nog niet (voldoende) worden gerepresenteerd in de collecties van het HGA'. Onder meer via de website geeft het HGA aan op zoek te zijn naar archieven en collecties die niet alleen iets laten zien over migratie, belangenorganisaties, culturele verenigingen voor specifieke bevolkingsgroepen en migrantengeschiedenis, maar ook over andere vormen van diversiteit in de stad. Door middel van actieve acquisitie hoopt het HGA in contact te komen met verschillende organisaties en gemeenschappen die ons kunnen helpen de veelkleurigheid van de stad ook te weerspiegelen in onze archieven en activiteiten. In het afgelopen jaar zijn er al contacten geweest met diverse stichtingen in dit kader, waaronder stichting Avrasya, stichting Rainbow en het Vadercentrum.

Alle hens aan dek!

Om ervoor te zorgen dat alles in de depots staat waar het moet staan, geen stukken uit beeld raken en we een scherp beeld hebben waar we nog archieven bij kunnen plaatsen is dit jaar een grootscheepse depotopname gedaan, waarbij veel medewerkers de handen uit de mouwen staken. De resultaten van die opname zijn vertaald in een actieplan, waarmee alle achterstallige klussen in de depots konden worden aangepakt.

In 2019 zijn **80** verzoeken om inzage van niet-openbare archieven beoordeeld.

Het archievenoverzicht van het Gemeentearchief Leidschendam-Voorburg kwam online.

Terug

G.J. ter Brugge, Hellas en Hygiea bestrijden elkaar in de Houstrushallen

We mochten ons verheugen in bijzondere acquisities en aanvullingen op archieven

In totaal kwamen er 22 (aanvullingen op) archieven binnen, waaronder archieven van:

- De 's-Gravenhaagse Sportvereniging Hygiea;
- De Families Prager, Zellmajer en Klein;
- Het Bouwbedrijf Meijer;
- De Collectie Spierenburg;
- De Vereniging Internationaal Jeugdverkeer;
- De Stichting Telecom Erfgoed/BTMC-ITT/NSEM-Alcatel;
- De Stichting Grote Kerk;
- Het Sinterklaas archief Rueb Petow;
- De Commissie Diekstra;
- H.P. Lohuizen, poolreiziger (1932);
- Charters van huize Buitenlust Voorburg.

Project scannen gezinskaarten

Eind 2019 is een begin gemaakt met het scannen van circa 500.000 gezinskaarten, het Haagse bevolkingsregister over de periode 1913-1939. De kaarten zullen via een VeleHanden-project door vrijwilligers beschreven worden, zodat er op naam gezocht kan worden. Het scannen is in de loop van 2020 gereed, het beschrijven zal langer in beslag nemen.

Collecties

Van de beeldcollectie werd veel gebruik gemaakt door en voor programma's zoals:

- Andere Tijden: 'Heel Nederland aan het aardgas';
- NTR: 'De heerlijke jaren vijftig in Den Haag: woningnood & repatrianten';
- NTR: 'Verborgten verleden van Hotel Des Indes'.

Eerste stap in de ontsluiting van 2.500 historische bouwtekeningen

2.500 historische bouwtekeningen gingen door de handen van onze restauratoren en waar nodig werden reparaties uitgevoerd, zodat deze het komende jaar gedigitaliseerd kunnen worden en daarmee op een verantwoorde wijze aan het publiek kunnen worden getoond.

Aan diverse bruikleennemers werden collectieonderdelen uitgeleend

- Aan het Haags Historisch Museum voor de tentoonstellingen: 'De berechting van Johan van Oldenbarnevelt (1619) en Reinier van Groenevelt (1623)' en 'Glans, glorie en misère; De Gouden Eeuw in Den Haag';
- Aan de Bundeskunsthalle Bonn voor de tentoonstelling: 'Beethoven. Welt. Bürger. Musik';
- Aan het Kunstmuseum Den Haag (voorheen Gemeentemuseum Den Haag) voor de tentoonstelling: 'Krijn Giezen';
- En aan Muzee Scheveningen voor de tentoonstelling: 'Rouw, begraven op Scheveningen'

Haagse schildersbrieven

De collectie brieven van kunstschilders, voornamelijk van de Haagse School, in het depot van het Haags Gemeentearchief is wellicht één van de best bewaarde geheimen van het archief. Deze collectie is dit jaar vindbaar gemaakt op onze [website](#).

Diverse bijzondere collecties werden aan de verzameling toegevoegd

Fotoalbum van Koffiebranderij en Theehandel De Hofstad

Deze branderij was gelegen aan de Waldorpstraat 446-552. Het bedrijf liet Evert Marinus Ojen, rond 1947, de bedrijvigheid fotograferen.

Fotoarchief van Harry van Reeken

Van Reeken legde voor [haagsefotos.nl](#) jarenlang de stad vast. Het archief bestaat uit enkele tienduizenden digitale opnamen van Haagse straten en gebeurtenissen waarvan na selectie enkele duizenden in de collectie van het HGA zullen worden opgenomen.

Detail van ontwerp voor gravure, De Kneuterdijk gezien in de richting van het Lange Voorhout, 1690

En verder

Maakte het kerkenproject een doorstart

Het kerkenproject werd nieuw leven ingeblazen. Van vier kerken is het interieur in tekening gevat. Van vier andere kerken werd het exterieur gefotografeerd. Hiermee is een deel van de 19 kerken die op de nominatie staan om verbouwd of gesloopt te worden vastgelegd. Het project loopt nog door in 2020.

Adviseerde het HGA het college van B&W over de naamgeving van (nieuwe) straten, pleinen, fietspaden, wateren en bruggen

Uiteindelijk werden er in 2019 14 nieuwe straatnamen vastgesteld, waaronder in de Binckhorst de namen: Wubbo Ockelskade, Sally Ridestraat (beiden ruimtevaarders) en de Rotterdamsebaan (de ontsluitingsweg vanuit Den Haag in de richting van Rotterdam).

Werden diverse tentoonstellingen georganiseerd

In De Galerij zijn sinds dit jaar naast affiches ook andere collectieonderdelen te bewonderen.

Een greep uit het aanbod aan tentoonstellingen in 2019:

- Het Gouden randje langs de Vliet (GALV, Atrium);
- 100 jaar Algemeen Kiesrecht (HGA, Atrium);
- Den Haag, De Creatieve Stad (HGA, De Galerij);
- Anders nog iets? (HGA, De Galerij);
- Leven, werken en dood van Johan van Oldenbarnevelt (HGA, Atrium);
- Revolutie in de muziek in de sixties en seventies (NMI, Atrium);
- Nooit gebouwd Den Haag (HGA, Atrium);
- Mobiliteit in Den Haag (HGA, De Galerij).

De jaarboekjes van de Geschiedkundige Vereniging Die Haghe, werden door de DOV-afdeling, opnieuw gescand en daarna online geplaatst.

Verscheen de publicatie Oorlog in de Lucht. Den Haag 1940-1945

Het boek werd gepresenteerd bij het NIBC en aan alle bibliotheekfilialen werd een exemplaar ter beschikking gesteld. Tevens werd een gelijknamige tentoonstelling in de lichtbakken van het Atrium ingericht. Auteurs: Corien Glaudemans (HGA) en Henk Ambachtsheer (Monumentenzorg & Welstand).

Nicolette Faber Wittenberg, Boekpresentatie bij NIBC, 2019

Werden de vrijwilligers meer betrokken en kregen een duidelijkere rol

Het afgelopen jaar is er met vrijwilligers en medewerkers overlegd hoe de inzet van vrijwillige medewerkers binnen het HGA beter ingezet kan worden. Naast de opzet van een hernieuwd vrijwilligersbeleid, waarbij ook de medewerkers van het HGA een duidelijkere rol gaan spelen, is ook het jaarlijkse vrijwilligersuitje weer in ere hersteld.